

Predlog VZMD za ureditev položaja razlaščenih vlagateljev v slovenske banke

Spoštovani!

V Vseslovenskem združenju malih delničarjev (VZMD) smo prepričani, da ste v Državnem zboru RS seznanjeni z zadnjimi pomembnimi dogodki v zvezi s povrnitvijo škode, povzročene razlaščenim vlagateljem v slovenske banke. Opozoriti želimo predvsem na pravnomočno sodbo Višjega sodišča v Celju, s katero je **sodišče pravnomočno priznalo pravico do povrnitve vplačanega nominalnega zneska obveznic z zamudnimi obrestmi**.

Ker se pravnomočne sodbe sodišč v pravni državi spoštuje in ker je v konkretni zadevi šlo za »nemajhna« vlagatelja (z vplačanim nominalnim zneskom obveznic preko 1.000.000,00 EUR), si ne predstavljamo, da bi Državni zbor RS pri obravnavi predloga Zakon o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznic bank (ZPSVIKOB) sprejel **rešitev, ki bi bila za ogromno večino manjših razlaščenih vlagateljev (z zahtevki po nekaj tisoč EUR) - ki si ne morejo privoščiti takšnega zastopanja, kot sta se ga lahko poslužila »nemajhna« razlaščenega vlagatelja v konkretnem primeru - slabša od pravnomočno razsojene zadeve za »nemajhna« vlagatelja**.

Posebej želimo izpostaviti, da v luči pravnomočno razsojene zadeve:

1. Sprejem ZPSVIKOB sploh ni predpogoj za povrnitev sredstev razlaščenim vlagateljem - pravno povsem ustrezna je torej **pot, po kateri se razlaščenim vlagateljem ponudi določeno poplačilo njihovih zahtevkov takoj in neodvisno od ZPSVIKOB, v dolgoletni postopek po ZPSVIKOB pa se »sili« samo tiste, ki s ponujenim poplačilom ne bi bili zadovoljni**;
2. Razlaščenim vlagateljem ni **dopustno odrekati zakonskih zamudnih obresti za vsa leta, ko brez sleherne svoje krivde čakajo na poplačilo svojih terjatev** (torej ni ustrezna določba ZPSVIKOB, da bi jim pripadale obresti zgolj po stopnji, po kateri denarna sredstva obrestuje ECB – beri: nič odstotkov);
3. Poplačila razlaščenih vlagateljev ni smiselno še dodatno odlagati ter oteževati z vpletanjem Banke Slovenije in njene odgovornosti (odgovornost odločevalcev Banke Slovenije naj ugotovijo in sankcionirajo organi pregona in kazenska sodišča), **sredstva za poplačilo vlagateljev je v prvi vrsti mogoče zagotoviti pri poslovnih bankah samih (kakor v konkretnem primeru izhaja iz pravnomočne sodbe) – te poslovne banke pa naj potem uveljavljajo regresne zahtevke zoper Banko Slovenije**.

Eno izmed alternativnih možnosti rešitve problematike razlaščenih bančnih vlagateljev, ki razlaščenim vlagateljem omogoča pridobitev povračila, ne da bi bili primorani sprožati dolgoletne postopke po ZPSVIKOB, je VZMD predstavil že pred več kot tremi leti (natančneje 20. 7. 2016, ko je na novinarski konferenci predstavil predlog Zakona o ureditvi položaja razlaščenih vlagateljev v slovenske banke: www.vzmd.si/novice/video-in-dokumenti-z-novinarske-konference-vzmd-predlog-zakona-o-ureditvi-polozaja-razlascenih-vlagateljev-v-slovenske-banke in VIDEO: www.youtube.com/watch?v=PC9BfVnR-0k).

Strokovni sodelavci VZMD so pri oblikovanju rešitve izhajal predvsem iz naslednjih dveh ugotovitev, ki še vedno držita:

- banke, nad katerimi je Banka Slovenije izrekla izredne ukrepe, še naprej poslušajo (bodisi kot samostojne banke bodisi kot del pravnih oseb, h katerim so bile pripojene) in **izplačujejo dobičke, pri čemer pa te iste banke vlagateljev niso ustrezno poučile o tveganju izrednih ukrepov prenehanja kvalificiranih obveznosti;**
- premoženje, ki je bilo predmet ocen, ki jih je uporabila Banka Slovenije, **ni izginilo, temveč je bilo preneseno na Družbo za upravljanje terjatev bank d.d. (DUTB);**

V kolikor izhajamo iz predpostavke, da je bilo v premoženjski položaj razlaščenih vlagateljev poseženo zato, ker je bilo potrebno banke reševati, nikakor **ni sprejemljivo, da razlaščeni vlagatelji niso upravičeni do delitve koristi**, ki so posledica dejstva, da so banke v boljšem kapitalskem položaju, kot so bile pred izbrisom podrejenih obveznosti. **Delitev bremen namreč ni opravičljiva, če hkrati ne pomeni tudi delitve koristi!** Premoženje bank, v katerih je Banka Slovenije izrekla izredne ukrepe, je bilo preneseno na DUTB. Premoženje DUTB se je tako povečalo in v takem primeru bi bilo smiselno, da so do koristi iz tega naslova upravičeni tudi razlaščeni vlagatelji, saj je izguba njihovega premoženja za DUTB pomenila premoženjski prirast. V kolikor izhajamo iz splošne korporacijske ureditve, bi razlaščeni delničarji in obvezničarji bank vsekakor imeli interes na premoženju DUTB.

Apeliramo na vas, da se - ob upoštevanju navedenega pri nadaljnji obravnavi reševanja problematike razlaščenih bančnih vlagateljev - **oprete na rešitve, ki smo jih v VZMD predlagali že pred tremi leti** in ki jih (z nekaj prilagoditvami) ponovno prilagamo. Rešitve, ki smo jih predlagali v VZMD, ustrezajo vsem trem zgoraj navedenim izhodiščem oziroma načelom.

Preden bi predloge VZMD morda preveč lahko odpravili - kakršna je bila doslej žal prevladujoča praksa - vas pozivamo, da o njih **pridobite mnenje Evropske centralne banke (ECB)**. Dovolimo si trditi, **da mnenje ne bi bilo tako odklonilno, kot je bilo do predloga ZPSVIKOB**. Tudi iz tega razloga bi bilo **neodgovorno, če bi s sprejemanjem ZPSVIKOB v trenutni vsebini nadaljevali, ne da bi prej skrbno preverili, ali razlogi, ki jih vsa ta leta vztrajno navajamo in nekatere v tem dopisu tudi povzemamo, držijo.**

Za vsakršno obliko konstruktivnega sodelovanja vam ostajamo na razpolago.

Mag. Kristjan Verbič
Predsednik VZMD

Ljubljana, 9. september 2019

Priloga:

- predlog Zakona o ureditvi položaja razlaščenih vlagateljev.